

dosti žalované u lesního inspektorátu 30.000 Kč v cenných papírech a to v 6% investiční půjčce, kteréžto papíry měly sloužiti jako jistota (kauce) za závazek žalované na znovuzalesnění vyrubaných lesních ploch. Žalovaná byla povinna platiti žalobkyni ze složených papírů, pokud nepatřily žalované, provisi a provisi za kursovní risiko. Dopisem ze dne 22. března 1928 sdělila žalobkyně žalované, že ústředí žalující banky hodlá vzíti kusy 6% investiční půjčky, které banka svým komitentům půjčila, zpět a vyměnit je za 5% státní konversní půjčku z roku 1928, že přichází pro zamýšlenou výměnu v úvahu 6% investiční půjčka nominale 13.500 Kč složená u lesního inspektorátu a žádala žalovanou, aby udělila žalobkyni souhlas k provedení výměny. Žalobkyně dotazovala se žalované opětovně, nebyly-li papíry složené jako kauce u lesního inspektorátu již uvolněny a kdy budou vráceny a naléhala, aby žalovaná zařídila uvolnění papírů. Z toho je vidno, že cenné papíry složené žalobkyní za žalovanou jako kauce neměly přejíti do vlastnictví žalované, nýbrž že měly zůstatí vlastnictvím žalobkyně a že žalované příslušelo pouze právo užívati cenných papírů k účelům kaučním se závazkem vrátiti tytéž cenné papíry po skončení kaučního poměru. Že i žalobkyně pokládala cenné papíry stále za své vlastnictví, vychází z toho, že hodlala z příkazu svého ústředí vyměnití předmětné cenné papíry za jiné, a vyžádala si k tomu účelu souhlasu žalované, jejímž jménem byly papíry u lesního inspektorátu složeny. Kdyby bylo bývalo úmyslem stran, aby cenné papíry přešly do vlastnictví žalované, a že tato bude pouze povinna vrátiti stejný počet a stejný druh papírů, nebyla by mohla žalobkyně vyměnití papíry za jiné, ani takovou akci zamýšleti. I z toho, že žalobkyně naléhala dokonce na to, aby žalovaná zařídila uvolnění kauce, vyplývá správnost hořejšího úsudku, ježto jinak nemohla míti žalobkyně zájem na osudu cenných papírů, které podle názoru žalobkyně již nebyly jejím vlastnictvím. Podle toho, co shora vyloženo, nešlo tu o zápůjčku, nýbrž o jinou smlouvu podobající se nejvíce smlouvě o půjčku a měla proto žalobkyně pouze nárok na vrácení týchž cenných papírů (species), nikoliv na vrácení stejného množství papírů stejného druhu (tantumdem eiusdem generis). Takový nárok by mohla žalobkyně nanejvýše uplatňovati jako nárok z důvodu náhrady škody, nebo vedle nároku na vrácení téže věci jako alternativní zmocnění podle § 410 c. ř. s. Jest proto předmětná žaloba, domáhající se vrácení stejného množství papírů stejného druhu, pochybená.

Čís. 14833.

Pojišťovací smlouva § 65 poj. zák.

Výpověď pojišťovací smlouvy daná ústně nabyvatelem nemovitosti řediteli filiálky pojišťovny jest účinná, nebyla-li ihned odmítnuta proto, že neodpovídá smluvené formě.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1935, Rv II 178/34.)

Žalovaná firma vypověděla žalované v měsíční lhůtě po nabytí pojištěné nemovitosti pojišťovací smlouvou. Výpověď dal ústně řediteli

filiálky žalující pojišťovny disponent žalované firmy. První soud vyslovil k žalobě na zaplacení prémie k návrhu žalované, že mezi stranami není pojišťovacího poměru a žalobu zamítl. Odvolací soud nevyhověl mezitímnímu určovacímu návrhu.

Nevyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Není zapotřebí se zabývatí otázkou, zda součástí pojišťovací smlouvy byly pojišťovací podmínky, ustanovující v čl. 8 písemnou formu také pro výpověď pojišťovací smlouvy danou nabyvatelem pojištěné nemovitosti podle § 65 odstavec (2) zákona čís. 501/17 ř. z. (§ 167 čís. 24). Neboť zjištěno bylo prvním soudem, že v měsíční lhůtě po nabytí nemovitostí žalovanou jednal opětovně ředitel filiálky žalující pojišťovny v M. O. W. s disponentem žalované firmy o dalším pojištění této reality a že disponent ten rozhodně prohlásil, že nehodlá dále pokračovati v pojištění u žalující pojišťovny a že dá dům pojistiti u jiné pojišťovny. Na tomto zjištění odvolací soud nic nezměnil, an v předposledním odstavci na druhé straně rozsudku pouze uvedl, že z toho nelze vyvozovati, že ředitel filiálky W. byl povinen ústní výpověď výslovně odmítnouti. Že podle onoho zjištění šlo o jasný projev disponenta žalované firmy, že vypovídá pojišťovací smlouvu, o tom nelze pochybovati. Byla-li skutečně ujednána písemná forma výpovědi hned při uzavření pojišťovací smlouvy, byla by ovšem ústní výpověď neúčinnou (srovnej vysvětlivky z roku 1915 str. 29). Avšak podle okolností jednotlivého případu jest výpověď odporující smluvené formě ihned odmítnouti. A takové okolnosti tu jsou v souzeném případě. Neboť žalovaná tvrdila, že W. je vedoucím úředníkem filiálky moravsko-ostravské, on sám se označil ve svědecké výpovědi za ředitele, a žalobkyně to v první stoličce nepopřela; teprve v odvolání, tedy opožděně (§ 482 odstavec 1 c. ř. s.), tvrdila žalobkyně, že W. byl pouze úředníkem. Byl-li W. ředitelem filiálky moravsko-ostravské, pak žalovaná mohla důvodně míti za to, že jest oprávněna podle čl. 47 obch. zák. přijmouti výpověď, a bylo proto jeho povinností podle zásady poctivosti styků (§ 914 obč. zák.) a podle zásady důvěry a víry ihned odmítnouti ústní výpověď jako neúčinnou s odůvodněním, že neodpovídá smluvené formě, a dáti tak disponentu žalované možnost závčas písemnou výpověď učiniti. Nelze srovnati se zmíněnými zásadami, aby ředitel filiálky ponechal nabyvatele nemovitostí v omylu, že ústní výpověď jest účinná, a utvrzoval ho dokonce v jeho důvěře v účinnost výpovědi tím, že se snažil pohnouti ho k pokračování v pojišťovací smlouvě, čímž přece nepochybně vzbuzoval u každé neobmyslné třetí osoby důvodné přesvědčení (§ 863 obč. zák.), že uznává ústní výpověď za účinnou. Nelze proto uznati účinnost sdělení pojišťovny ze dne 7. prosince 1931, učiněného až po uplynutí lhůty k výpovědi podle § 65 odstavec (2) zákona čís. 501/17 ř. z. a oznamujícího žalované, že pojistka byla přepsána na ni. Stala se tudíž výpověď platně a závčas.